

Kiadóhivatal:

Kaposvár, Teleky-utca 9.

Ide ezimezendők az
előfizetési pénzek,
hirdetések és nyilvántartási
díjak megfizetése.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 f.
Félévre 2 f.
Negyedévre 1 f.

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca 17.

Ide küldendő a lap
szellemi részét illető
minden közlemény.

Beérkező küldeményt
nem fogadunk el.

Kézírtakat vissza
nem adunk.

SOMOGYI UJSÁG

MEGYEI- és HELYI-ÉRDEKŰ, VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: szombaton.

Felelős szerkesztő: Nöszlőpy Tivadar.

A kaposvári nemzeti kaszinó.

A kaposvári nemzeti kaszinó február 25-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen a tagok szokatlanul nagy számban és igen élénk érdeklődéssel vettek részt. A gyűlést Pallavicini Ede ögróf, kaszinói elnök, távollétében Makfalvy Géza igazgató vezette. Első tárgy az igazgatói jelentés volt, melyet az időközben Kaposvárról elköltözött titkár helyett Berger Samu dr. ügyész olvasott fel. A nagy gondal és lendülettel megírt jelentés hű képét adta a lefolyt év mozgalmainak és a kaszinó emelésére irányult törekvéseknek. És habár e törekvések egy bizonyos cél tekintetében sikertelenek is maradtak, a közgyűlés meggyőződhetett, hogy a tisztikar és választmány feladatának magaslatán állott, s nem rajta múlt, hogy a kaszinó régi vágya, a saját kényelmes otthon, a múlt évben meg nem valósulhatott. Örömmel hagyta helyben a közgyűlés a választmányának ama határozatát, melylyel Jókai műveinek nemzeti diszkidatásáért megrendelte, valamint a tagok részéről mind nagyobb mértékben használt könyvtár gyarapítására előirányzott 150 frtnyi összeget készséggel megsejvazta.

Kaszinónk ma azon a ponton van, hogy az eddigi deficitet helyett, dacára a tagok szellemi szükségleteinek kielégítésére hozott nagyobb arányú áldozatoknak, több száz frtnyi fölösleggel zárhatja le számadásait, mely kedvező körülmény kapcsolatosan a tagoknak évről-évre történő szaporodásával — a lefolyt évi gyarapodás 7 tag — biztatásul szolgálhat a saját és kényelmesebb helyiség megszerzése iránt táplált jogos kívánságoknak.

E kívánságok tolmácsaként tett a közgyűlésen konkrét javaslatot Kapotsfy Jenő, és a kaszinó figyelmét Németh Ignácnak sétatér-utczai átalakításban lévő házára irányította, melyet a benne föltalálható kényelem és eleganciánál fogva a kaszinó állandó helyiségéül igen alkalmasnak talál a megvételét a módosított fejtegetésével kapcsolatosan indítványozza.

A közgyűlés Kapotsfy Jenő indítványát helyeslőleg fogadta s többek hozzászólása után abban állapodott meg, hogy a szobán levő ház helyi-

segeinek megvizsgálására a kaszinó tiszti karából és 14 kiküldött tagból álló bizottságot alakít, melynek egy-szersmind feladataul tűzi ki, hogy abban az esetben, ha a házat a kaszinó céljaira alkalmasnak s megszerzését a vételért illetőleg lehetőnek tartja, az évi töltesítésre felveendő kölcsönről és esetleges vállalkozóval kötendő szerződés tervezetéről gondoskodni, általában a megvétel ügyét egy külön rendkívüli közgyűlés számára teljesen előkészíteni.

A közgyűlés ez intézkedésével igen fontos lépést tett a kaszinó-egyesület felvirágztatására. Mert tagadhatatlan, hogy a mostani ideiglenes helyiségek czélszerűtlen beosztásuknál és egyéb hiányoknál fogva éppen nem voltak alkalmasak a társas élet előmozdítására. Új tagok belépésére vonzó erővel nem hatottak, a meglévők sem keresték föl nagy előszeretettel s hosszabb tartózkodásra a rossz szellőztetés miatt alkalmatlanok voltak.

Ennélfogva csak helyeselhetjük, hogy a kaszinó a tetszős tervet magáévá tette és alapos megbírálás alá vetvén, a sikeres megoldás útjára terelte. Nem kételkedünk a helyiség alkalmas voltában — az udvar szabad részének befásításával és tekepálya felállításával a nyári helyiség kérdése is elintéztet nyerne, — csak az volna óhajandó, hogy realis vételár elérése után az elnök, ögróf Pallavicini, nagy befolyásával a szükséges kölcsön előnyös megszerzését lehetővé tegye. Ezen fordul meg szerintünk az egész ügy ez a sarkpontja a kérdésnek.

Hiszszük, hogy az új fényes otthonában a nemzeti kaszinó valóban azzá lesz, a minek lennie kellene: az összes városi és megyei különböző rendű intelligencia asszimiláló gyűléshelye, hol a szórakozás és ujság olvasás mellett országos és helyi érdekű kérdések megbeszélése, a közügy szolgálatába szegődő eszmék megvitatása volna a napirenden, s így különösen városi, közművelődési ügyek nyilvános intézmények iránt azokban is fel volna kelthető az érdeklődés, kiket más körű foglalkozásuk, vagy elzárkózottságuk ily nemű kérdések iránt közömbössé tesz.

Ideje volna már valóban, hogy hanyatló társas életünk egy újja ala-

kuló, friss erővel élénkséget, egészséges közszellemet teremtő egyesület révén hatalmas lendületet nyerjen.

(P. A.)

Baranyai panama. Kovács István állásától fegyelmi uton elmozdított baranya — bakóczai községi jegyző Szily László Baranyavármegye alispánját egy a fővárosi sajtó által is ismertetett brozúrben megtámadta. Szily alispán a közügyek terén eddig csak érdemeket szerzett, a mely érdemeit nem csak vármegyéje, hanem az egész Dunántul elismeri.

Eddig e botrányos dologról nem írtunk, csak most midőn Pécsről értesülünk hogy: Baranyavármegye közigazgatási bizottságának Kardos főispán elnökletével rendkívüli gyűlésen Szily László alispán ügyét tárgyalták, akit Kovács István, Bakóca község elbocsátott jegyzője, erősen megtámadott egy rőpiratban. Az ülésen jelen volt Sey Lajos főjegyző, Nagy Jenő főügyész, Sey László arvaszeki elnök, Mendl Lajos főorvos, Zsolnay György állami főügyész-helyettes, Dragonescu pénzügyigazgató, Salamon József tanfelügyelő s több ügyvéd. A rőpiratban foglalt vádaskodásokkal szemben fölolvasták az alispán nyilatkozatát, a ki hiteles okmányok kapcsán tételről-tételre megcáfolta az ellene emelt vádakát. — A bizottság nagy figyelemmel átvizsgálta a becsatolt okmányokat s meggyőződött arról, hogy a jegyző minden alap nélkül rágalmazta az alispánt. Nagy Jenő főügyész nyomban ki is jelentette, hogy ilyenformán nem látja szükségesnek az alispán ellen való fegyelmi vizsgálat megindítását, habár azt az alispán maga kívánta is. Az ügy szavazás alá került, mely alkalommal kimondták, hogy nem indítják meg a vizsgálatot. Kardos főispán megfélebbente ezt a határozatot, de csak azért, hogy a belügyminiszter is megismerje az ügy állását, illetve az alispán ártatlanságát. Szily alispán sajtópórt indít a rágalmazó jegyző ellen. Kötelességet vélünk teljesíteni midőn az ügyhöz mi is hozzá szólunk. Mi tudtuk, s tudta a közvélemény is, hogy a botrány Szily alispánra nem vet árnyat.

Somogyvármegye gazdaközönségéhez.

A Somogy megyei gazdasági egyesület nevében Somssich Andor alelnök a következő értesítést boesátotta ki: A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi min. 68293. IV./10 számú leiratában az okzerű gazdálkodás elveinek terjesztése céljából, figyelemmel a hazai gazdaközönség érdekeire, a hazai gazdasági akademiák, illetve tanintézetek tanári testületeiből oly szak-

bizottságokat alakított, melyek hivatalban vannak a fontosabb gazdasági kérdésekben a hozzá forduló gazdaközönségnek tanácsot adni, szakvéleményét nyilvánítani.

A szakvélemény adás vonatkozhatik: gazdaságok berendezésére, gazdasági üzemtervek készítésére, eladó és bérbeadó birtokok becslésére, gazdasági számvitel berendezésére, állattenyésztési berendezésekre, állatfajták megválasztására s beszerzésére, tejgazdaságok berendezésére stb. stb.

Somogyvármegye területe, a keszthelyi tanintézet tanáraiból alakított szakbizottság hatáskörébe van beosztva. E bizottság elnöke dr. Csanády Gusztáv h. igazgató.

Fölhívatik ennél fogva Somogyvármegye gazdaközönségének figyelme arra, hogy amennyiben a jelzett szakértő bizottság tanácsát igénybe venni óhajtja, kívánalmait részletesen feltüntetve beadványával nevezett h. igazgató urhoz forduljon.

Megjegyeztetik, hogy a szakbizottságnak írásban adott fölvilágosításáért, nyilvánított szakvéleményért, esetleg tervrajzok készítéséért díj nem fizetettük; — ellenben a megkereső fél kívánságához képest történt helyszíni megjelenésért a megkereső fél kiküldöttnek állami szolgálata után öt megillető utazási költséget s napidíját megfizetni s szükséghez képest részere természetben szekér fuvarát adni tartozik.

HIREK.

— Fölkérjük t. olvasóinkat, hogy a mennyiben előfizetéseiket még be nem küldték volna, azt mielőbb beküldeni szíveskedjenek!

Lapunk előfizetési ára, egész évre 4 frt, félelve 2 frt, negyedévre 1 frt. Jegyzők és tanítók egész évre 3 frt, fél-évre 1 frt 50 kr.

A „SOMOGYI UJSÁG“

kiad. hivatala.

— Kinevezés. A pécsi kir. ítélőtábla elnöke Bök Béla végzett jogászt a kaposvári kir. törvényszékhez díjas joggyakornoknak kinevezte.

— A kaposvári nemzeti kaszinó febr. 25-iki közgyűlésének lefolyását már más helyen ismertettük, itt még csak a tiszteletjes eredményét közöljük, mely a követ-

kező: Elnök: Ögróf Palavicini Ede, — igazgató Makfalvai Géza, — tükár Polányi Aladár dr. — ügyész Berger Samu dr. — könyvtáros Prillauer Adolf — pénztáros Würth Adolf, — választmányi tagok: Balla Gábor, Baló Gyula, Haidekker Károly dr., Chernel Gyula, Csorba Ede, Dorner Zoltán, Kapotsfy Béla, Marton Gyula dr., Maár Gyula, Máti Ferencz, Psik Lajos, Novák János, Szigeti János dr. Scholz Gyula és Ujváry Ferencz.

— Uj ügyvéd. Horváth Gábor a most nyugalomba vonult tabi főszolgabíró — mint Tabról értesülünk — ügyvedi irodát nyitott. Horváth Gábort, ki a közügyek terén számos éven át szerzett tapasztalatait a jogvédelem terén akarja érvényesíteni, ajánljuk a jogkereső közönség figyelmébe.

— Alapítvány. Kund Béla ur, fajszi nagybirtokos, 100 frtos alapítványt tett a kaposvári főgimnáziumban felállítandó táptintézet javára. A nagylelkű adományért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a gimn. ifjúságot segítő egyesület elnöksége.

— A/n.-atádi takarékpénztár részvény-társaság febr. 27-én tartotta közgyűlését és ezen a részvényesek osztalékát 22 frt-ban állapították meg.

— Beküldetett. A következő sorok közlésére kértünk föl: A „Kaposvár“ f. évi 15. számában megjelent ama hírrel szemben, mintha én a Kaposvár r. t. városnál üresedésben levő tanácsosi állásra pályázni akarnék — kijelentem, hogy ez a valóságnak legkevésbé sem felel meg; — e hír merőben légből kapott, mert nekem egyáltalában nincs és nem is volt semmi szándékom ez állásra reflektálni. Kaposvár, 1894. márczius 2. dr. Csonka Ede.

— Névmagyarosítás. Veisz József kaposvári lakos vezetéknévét Fehér-re magyarosította meg.

— Tánczesztorucska N.-Atádon. Rechnitz József táncz és illem anár 4 hétig tartó táncztanfolyamát a helybeli leány intelligencia számára február 24. egy jól sikerült koszorúskálával fejezte be. Öröm volt nézni a bakfiskorba lépő kis angyalokat, kik először léptek át a bálterem küszöbét, mert a szerénynek szánt mulatságot báliassá tették szép, jobbára fehér atlasz toilletteikkel. — A kezdeten kecses mozdulatokkal mutatták be a majdan oly hódító négyes és palotás táncukat, míg nem a jókedvű férfi fiatalok is beavatkoztak — és folyt a táncz kitűnő kedvvel. Jelen volt lányok: Babochay Adél, (Csurgó)

Bienenfeld Paula, Brodsky nővérek (Csoknya), Ehn nővérek; Günsberger Nelli Hirsch Margit, Kohn Klemi, Mauthner nővérek, Nádasy Gizike, Nagy Margit, Ohmacht Lizike, Paizs Ecelka, Presser Sarolta, Rigó Emma, Stadler Ferike, Szálóky Ilka, Weiser Sarolta (Győr), Záborszky nővérek. Asszonyok: dr. Ballus Zsigmondné, Bóné Kálmánné, Brodskyné (Csoknya), Ehn Sándorné, Gyarmathi Józsefné, Gundy Gézané, Hirsch Adolfné, Kohn Zsigmondné, Nádasy Alajosné, dr. Nöthig Jánosné Özv. Ohmacht Mihályné, Özv. dr. Rajczy Istvánné, Rechnitz Józsefné, Rigó Antalné, Özv. Szotsey Istvánné, Springsfeld Gyuláné, Szlávik Istvánné (Vadas), Zalai Kálmánné.

— A nagyatádi mentelep osztály ki-vonult állomására, honnan csak június hóban fog visszatérni.

— Ujjonczozás és berukkolás. Soruk akadt a somogyi fiuknak. A kaposi járásban f. hó 1-én vette kezdetét az ujjonczozás, ugyan e napon vonultak be a honvéd-rekruták is, szomorú nótá szall a tavaszi szellvel, hangzik utcahosszat. Öreg anyókák sirnak, jajveszékelnék, menyességek, lányok könnye hullik... Ki a fiát, ki a babáját siratja. Pedig nem is olyan siratni valók az árvák. Ők maguk dalolják: „Ne sirj anyám, meg ne sirass engemet, Három kis év. s vissza jövök — ha lehet!“

— Halálozás. Dékány Mihály, a kaposvári kir. törvényszék jeles tehetségu jegyzője, február hó 27-én, hosszas szenvedés után, elhunyt, Budapesten. Elhunytáról a következő gyászjelentést vet-tük: Aláírottak szomorodott szívvel jelentik a felejtethetlen emlékü fiú, testvér, nagybátyja és sógorának ifj. Dékány Mihály kaposvári kir. törvényszéki jegyzőnek febr. 27-én délelőtti 9 órakor, életének 29-ik évében, Budapesten történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei márczius hó 1. délután 3 órakor fognak a reform. egyház gyászszertartása szerint Kecskeméten az apai háztól (V. t., Tehén utca 256. sz.) a felső-tetőben levő családi sírholtba örök nyugalomra tétetni. Kecskeméten, 1894. február 28. Áldás és béke poraira! Id. Dékány Mihály mint apa. Dékány Imre mint testvér. Szalontai Teréz, Szalontai Ida, Dékány Ilona mint unokahugai. Dékány Imréné sz. Nem-csik Ida mint sógoróné.

— A czukorgár építési munkálata a befejezés stádiáához közeledik. A ta-

A „SOMOGYI UJSÁG“ TÁRCZÁJA.

Művész boszu.

Olga grófné szép, de rendkívül kacézer asszony volt.

Telt, gömbölyű termete, formás vállai és karsu dereka volt és szemeinek melázó pillantása nem ártott szépségének.

— Méltó egy Rubens ecsetére — mondták, a kik látták — a nagy mester rendszeren ilyen alakokat szeretett modelnek.

Férje az öreges, elsavanyodott kedélyű gróf, mintegy négy év előtt vette nőül a teljesen vagyontalán Olgát, és nemesak fényes nevet, de óriási vagyont is tett lábaihoz. Olga pedig éppen nem fukarkodott a pénzzel, a szó szigorú értelmében dúsult a pénzben és semmi sem volt neki sok, hogy szeszélyeit kielégítse.

Olga egyik mulatságból a másikba rohant és mintha valósággal el akarta volna szédíteni magát, úgy kereste a szórakozásokat.

Egyszerre azonban a környékbeli birtokosok nejei és leányai kezdtek kimaradni a szép grófné kastélyából, és az okát Fama, ez az örökké pletykázó asszonyosság következőképpen mesélte el:

Olga, mielőtt a gróf nejevé lett, egy

fiatal festőt szeretett, a kivel közelebbi ösmeretsége is volt. A fiatal művész azonban hosszabb tanulmányi utra indult és ezt az időt Olga beteges anyja arra használta föl, hogy rajongásig szeretett leányát a grófhöz férjhez adja.

Az anya, a ki halálát érezte közeledni, nem akarta leányát nyomorban hagyni.

Férjhez menetele után két évvel egy fiatal festőt hozatott a kastélyba Olga, a ki őt festette. Ez a festő senki más nem volt, mint Rátóthy.

Egyszer, mialatt ült neki, heves jelenet fejlődött a grófné és a művész közt és egy komorna, a ki az egészet kihallgatta, megtudta, hogy urnőjének viszonya volt a festővel. Rátóthy elutazott, de a komorna fecsegett és a titkot nonsokára az egész vidék megtudta.

Olga nagyon szerette Rátóthyt, de borzadt a szégyenségtől. Most is fázón gondolt azokra a napokra, a melyeket anyjával szűk, sötét udvari lakásukban töltött és a hol majd megvakult a himzés mellett, a melylyel a mindennapi kenyeret kereste. Valódi szerencse volt, hogy akkor Rátóthynak el kellett utazni és hogy a mama olyan ügyesen megfogta a vén grófot.

Olga elmélázva tekintett a tükörbe, a fésülő-köpeny lecsuszott válláról, és az alabástrom fehérségű alapon egy piros, eperhez hasonló anyajegy lón látható.

Mig Olga az anyajegyet nézte, valami kellemetlen érzés futott át egész vállában.

— Istenem! ha mégis elárulna, férjem meghívta holnap születésnapomra... oh! nem meri ezt tenni és én is ovatos leszek.

Másnap fényes társaság volt a grófi kastélyban. A grófné születésnapját ünnepelték és a vendégek vidám csevegéssel csoportosultak a fényes szalonba.

— Isten hozta kedves Rátóthy! — sietett a gróf az éppen bejelentett művész elé — jókor jön, hogy együtt kívánjon velünk minden jót és szépet kedves nőmnek.

— Magam is igyekeztem és ezért siettettem utazásomat, hogy a mai napra érkezsem meg a kastélyba — viszonzá Rátóthy és, ha megengedi gróf ur, egy csekély kis emléket is leszek bátor át-nyújtani ő méltóságának. A művész e szavaknál halálos gyűlölettel teljes tekintetű vetett vetélytársára.

A grófné hidegen bólintott fejével, míg a gróf intett és két aranyos egyen-

vasz folyamán kezdenek a tisztí lakások és raktárak építéséhez. Mint halljuk 12 hivatalnok nyer alkalmazást a cukorgyárnál.

— Koldusok és más kéregetők egész raja járja be naponta a várost, reggeltől estig; az embernek soha nincs tőlük nyugta. Nagyon helyes volna, ha a lakosság részéről emelt eme panaszok folytán a rendőr kapitány ur végre tenne valami intézkedést arra nézve, hogy a koldulás csak bizonyos időkben lenne megengedve.

Az erdészeti üzem rendszerről.

A talaj minőséghez viszonyítva.

Sajnosan tapasztaltam 1853. évben mint erdő becselő báróként igen sok haladás történt, de az erdészeti üzemrendszer most is a régi, hogy a talaj minőség befásításnál, a fanemek tekintetbe nem vétetnek, mely úgy az egyes uradalmaknak, mint a haza lakóinak is roppant veszteséget hozand, mivel az erdők néhol egészen kivágatnak és haszontalan faneműk ültetnek máshova, mi kevés hasznót hajt idővel, ezt megint tapasztaltam 1878-ik évben. Azért kellene egy olyan határozat, mely szigorúan megparancsolná az üzemrendszert talajminőség szerint, akkor a fanemek sokkal előbb fejlődnek és hamarabb hasznót adnak. A fanemeket osztályozni most nem hivatásom, csak észrevételek tettem az erdészet miként állása felől; úgy vagyunk, mint ezelőtt egypár századdal.

Magyarország lakóinak szaporodása folyán sok újítások, előhaladások is történek, úgy a nagybirtokosok, mint a kisebb birtokosoknál is. A földbirtok javítása, fákka a táblák körül ültetése, s a táblák szegélyezése, hogy történhetett, kinek érdeme, méltó lesz megyénkben nevüket megörökíteni. Először Széchenyi Pál gróf 1814-ik évben Marczaliba küldött mintegy 100 drb. ültetni való ákác-fát, mit Marczaliból a Gomba és Kéthely felé vezető út mellé rendelte el ültetni, olyan gondozás mellett, hogy nyáron egy bivalyos lajba vizet hordot naponta, s este felé mind megöntözzé, de mind mégis idült. Később 5—6 év mul-

ruhába öltözött inas, behozta a nagy, aranyrámás képet, mely papírral volt bevonva.

— Bocsásson meg gróf ur — szól a művész, a képhez menve — de hogy a hatást fokozzam, csak aprodonként fogom a képet leleplezni.

A kép aljáról lehullt a papír és egy pár remek, rózsás mezitelen lábacská lőn látható. vizi növények közt, csillámló, átlátszó pataokban.

— Ah! Milyen elragadó, — kiáltá a társaság, örömteljesen tapsolva.

A második iv papírt is letépte Rátóthy és ekkor az egész, remek női test látható volt, a melynek jobb vállán, a festő csodálatos szeszélyénél fogva, mint frissen hullott havon a rózsza, egy vérpiros eperszemét ábrázoló anyajegy volt látható.

A grófné halálsápadtra vált és görcsösen kapaszkodott meg egy támlányba.

Még egy rántás, az utolsó papír burok is lehullott a képről.

Egy velőtrázó sikoly hangzott föl és a szép grófnő ajultán omlott össze.

A vendégek részvétellel siettek a házi asszonyhoz, a hirtelen rosszulletet a teremben uralkodó nagy hőségnek tulajdonítva.

A kínos jelenet alatt egészen elfeledték a szép "fürdő nymphát", — így nevezte képét Rátóthy, — a melynek hiányzott a feje.

V—i.

tán igen sokaknak megtetszet, virágja s fája és magot kértek róla; ma már egész megyénkben el van terjedve, ez igen értékes fa, áldjuk érte a behozóját. Egy másik értékes fanem Berzsenyi Dániel költőnk után jött Somogyra, Niklára. 1815-ik évben. Festetics György gróf Keszthelyről a költőnek 50 drb. jegyenye fát mint ritkaságot küldött ajándékkul, ezt atyám Korenika Sándor Horváth György kocsisal elültette. Atyám a költővel rokonságban volt s minthogy ez időben, a költő télen Sopronban, nyáron Füreden, néha Pesten tartózkodott, atyám gazdálkodott birtokán; az elültetett fák a belsőségen jobbra megüdülték s pár év múlva megyénkben híre ment e fanemnek s lett Niklára zarandoklás és kérés a fa ágából dugványozni. A Széchenyiek, Kunak, Jankovich, Zichiek, Nitzky, Tallán, Inkeyek s többen kaptak is évenként ágakat, ma már megyénkben tömredék van és igen sok hasznót hajtó, gyors növéssű, épületre igen alkalmas. Megjegyzem, hogy az első ültetvényből mintegy 15 drb még él, de már beteg, korhadt állapotban. Áldjuk e fanem küldőjét, kinek érdemeért megyénk kapta szinte áldhatjuk. E fanem táblák szegélyezésére, utak melléke elültetésére is hasznos.

E közleményemet kívántam tudomásra hozni, hogy e dolgok feledékenységre ne menjenek. Ezek után vagyok tisztelt szerkesztő urnak stb.

Nikla, 1894. február 29-én.

Korenika Miklós.

CSARNOK.

Az én kedvencz íróm.

Irtá és a csurgói daloskór esélyén 1894. febr. 17.

felolvasta Szaák Lujza.

(Folyt.)

Bársony István korunk egyik legnagyobb idealistája, a fenséges természetet tartja ideáljának. Szóval igazi természet imádó. Lelkének poétikus voltából rendkívüli állapotából lehet kimagyarázni, hogy ő nemcsak bele éli magát a természet titkaiba, hanem azokat meg is érti és vissza is tudja tükrözteni oly lélek emelő, kedves bájjal, hogy önkéntelen ragadja el szívünket lelkünket.

Művei nemcsak a csillagragyogás, hold fény harmat rezgésről álmadozó fiatal leánykák előtt lehetnek kedvesek, hanem a vérengző szándékkal "lesbe" induló vadásznak is.

Midőn Bársony legutóbbi művét olvastam önkéntelen eszembe ötlött, hogy hányszor láttam ábrándozó vadászt, kinek puskája vállára volt vetve és álmadozó tekintete nem a vadat kereste az erdők sűrűjében, hanem a fű között pirosuló eper után nyult, vagy a bokor alján illatozó ibolyát kötögette csokorba. De hány vadász is felejt el meglőni az üzőbe vett vadat, ha a vad galamb bugása töri át az erdő csendjét, ha kis madár csicsereg szerelmet viszzatért párjának.

Ha Bársony legutóbbi művét olvasátok, imádói lesztek az erdőnek a mezőnek.

Az a kristály tiszta átlátszó költői stíl, mely műveit jellemzi valóban elragadó! Leíró tehetsége a természet csodás bájjain tökélyre emelkedik.

Nem tudom eléggé ajánlani, mint orvos a gyógyszert, "az erdőn a mezőn" ezimű művét. Ezt a szívet nímorba ejtő, lelket felüdítő művet, különösen hölgyeink figyelmébe, mert a bágyasztó házi gondok, terhek mellett mi üdítő balzsam, mint égből permetező harmat cseppek a

virágnak, adnak ujjulást megkönnyeb-
bülést.

Még Váradyról a dráma íróról, óhajtok néhány szót mondani.

Iskarióth Judás, Hunok harca és Bafael mind repertoiron vannak, s szerzőjük babérait folyton szapo iják.

Várady herosként élvezheti még életében nemzete elismerését és becsülését. A közönség tomboló tetszését nyilváníja a színházban darabjainak előadása alatt. De nemesak a közönség bálvá ilyozza őt, hanem a játszó művészek is remek alkotásaiért.

A jelen realizmus korszakában híve maradt a romantizizmusnak. Poetikus leleménye sége mindig gyönyörködtet. Ecsetje csodaszép és meghatóan fest.

A csodás és főséges megindulások egész sorozatán megy át lelki világunk, ha Várady drámáit olvassuk vagy budapesti művészeink előadásában látjuk. Altalában elmondhatjuk drámáiról: igazán szép, igazán fenséges! Mert oly mélyen nyul a szívilág rejtekébe, oly híven adja vissza az igaz érzelmeket és oly idegrázón a meghasonlott lelkek tusáját, hogy megreszket belé az ember egész valója.

Iskarióth Judás lelki furdalásai öröngössé fokozódva és iszonyattal párosulva fagyasztják meg a vért ereinkben.

Ime bemutatásul a mű legremekebb része: Iskarióth álma a föltámadásról:

Föltámadás!

E szörnyű gondolatról álmodám!...
Csönd volt a nagy világon... oly halotti
Félelmes hallgatás, mint a teremtés
Legelső hajnalán, az alkotó
„Legyen szava előtt vala, — miként
A hatodik nap estelén, midőn
A fáradt Isten meg pihent... a csönd
Méhéből harsonák zendültenek
Fájdalmas, hosszú jajgatás gyanánt...
A Tainaron borzasztó ormiról
Zugott az első... át a Golgathán
Felelt a másik... arra oda fönt
Felelt a csillagok harsonája
S megreszketett belé a végtelenség!
S kiadta rá a csillagok világa
Sápadt hallottjait...

És a mindenség bordái megropogtak
És a teremtés szíve reszketett!...
Futottam én az örületnek szárnyán
Futék előre a nagy végtelenbe —

S kopogtaték az égnek ajtaján!
Hangomra az egetnek hangja szólt
Melynek fiát megöltem... elrohantam

S a kárhozat kapuihoz juték...
S mikor remegve elmondám nevem:
Megállt a jaj... nem serozogott a láng.
Az alvilág kapui megínogtak
S lángot okádva vissza üttek újra —
És én rohantam ismét... s nem tudám
Hová... hová? ... Hová? ...

Örjögök... Álom! pusztá éji rém.
Nem ismerék feltámadást. A föld
Nem adja vissza, mit sötétlen elnyelt,
És az enyészet zára törhetetlen!
De hogyha nem? ha nem!? De mégis úgy van
Föltámadás, — bűn — lelkiismeret —
Dajkák meséje, — gyáva gyermekek
Ijesztgetője, réme! ... Ugy van, Ugy!
Feleljetek rá, sírok, úgy van-e?

Idézlek álmaidból, mély halál!
Enyészet képei, feleljetek —
S hazudtoljátok meg a Golgothát!

Most pedig költészetünk ome remekéről áttérek összevágésem utolsó részére, még néhány percze kérvé türelmüket. Költészetünk egén még több csillag is ragyog fényt árasztva maguk körül, kikről sok szépet lehetne mondani, de időm ezt nem engedi.

Akár az ezredéves mult, akár a csillagó jelen, akár a kódos homálylyal körül övezett jövőbe nézünk, mindenütt lá-

tunk felvetődő üstökösöket, világító lapot számos apró bolygóval, kik irodalmunknak fény sugarait szaporítják.

Csoda-e ha a költészet be ragyog nemcsak a fényes paloták termeibe, hanem a szegényes kunyhók földes szobáiba is? Csoda-e ha nemcsak zengő trubadurjaink mondják önösen magukénak azt a villágosságot terjesztő égi fényt és meleget, melyet egy ragyogó szempár tüze áraszt, hanem nagy politikusaink is, kik ép oly melegen tudnak fel-lekeseülni költőink lámpengésén, különösen ha női szépségről zeng a dal.

Ez nem is meglepő, csak természetes!

De hogy is nevezhetjük el korunkat a realizmus korszakának, mikor mindenütt a költészetet keressük, még a politikában is!!!

Engem egy cseppet sem lepott meg a politikai világ forrongása a költészetért. A politikusok szívvilágának is van légköre. S ha egy nagy államférfi vére is égni kezd, lehet-e azon csodálkozni?

De vajjon melyik ridög államférfi lenne az, kit egy tüzes fekete szem gyönyört osztogató fénye el ne ragadott volna? És melyik könyvmolyos tudós prófesztor volna az, kit egy kék szem ábrándos tekintete el ne bájolta?!

Hogyan is tudnám én össze szedni azt a szerelmes szívet, hogyan tudnék ráutalni az ezer évvel ez előtt ép úgy rajongó, lelkesülni és halálba menni kész vitéz leventékre, kiket egy bájos nő szem tüze hevített a harcra!?

Ezért nem is csodálkozom egy cseppet sem, mikor kitűnő publicistáknak. Beksits Gusztávnak is jutott ideje arra, hogy kultiválja a költészetet és a bábajos női szemek légkörében tovább időzék, mint amennyit egy tekintet megkívánhatott volna...

Oly érdekes nem mindennapi jelenség egy publicista, mikor női szívet tanulmányoz egy pár ragyogó szem tükrében, hogy megengedem magamnak e csemegének, mint speciálisnak bemutatását:

A kék és barna szem.

Spanyolból fordította: Beksits Gusztáv.

Egyenlőn szép a kék és barna szem;
Ha szép, mindkettő hódító leszen.
A barna szemnek gyújtó tüzsugára
Ha villan: egy-egy megtört szív az ára.
Kiroppentett nyíla mindég talál,
Pillantásában: élet és halál!
Kaczerán néz: emésztő lángra gyulsz,
Parancsolón: előtte földre hullsz.
Ha szenvedély lángját lövelli rád,
Nem kér gyönyört tőled: csak ad, csak ad.
S ha majd sovárgva ismét rád tekint,
A nyujtott kéjt mind visszakeri, mind.
S ha ráadásul adod lelkedet,
A kék mámorába éltemet.
Akarat, ész, erő itt kárba vesz,
Megrészegetni ez tud, óh csak ez!

A barna szemnek ellentéte kék,
Viharos éj az, ez felhőtlen ég.
Gyönyört ígért az s rajt a csalfa kint,
Mosolygva ebből rád a menny tekint.
Pajzánul ég annak sötét tüze,
Ki tudja: érez vagy tréfát üz-e?
Érzéssel pillant, szeme fényben ég
S nem hazudik a szem soha, ha kék.
Ime a pillantás, mit égre vet,
Őszinte mindig, sir avagy nevet.

Ez mindig többet ad, miként ígér,
Szemérmesen kínál, soha sem kér.
Érzést a barna szem gyorsan fakaszt,
De lángja gyorsan elhervasztja azt.
Lassabban gyújt a kék, mert gyújtani fél,
De mit gyújtott — a láng — örökre él.
Nem ejt mámorba, meg nem részeget,
De tiszta élvét ad s ez üdvözít.
S mivel nem éget, mit ez vág, a seb,
Azért nekem a kék szem kedvesebb.

Szerkesztői üzenetek.

D. Imre, Kecskemét. Fogadjátok igaz részvételünket.

Ottó. Köszönjük. A lap meg. Üdvözlét!

N. J. Osztopán. Kiadónk általunk a lapot rendszeresen küldi: csodálkozunk, hogy nem kapta meg. A hiba valahol a postán lesz. Kérjük tudatni velünk a melyik szám elmarad, mi szívesen megküldjük másodszor is. Igéretére számíthatunk. Üdvözlét!

K. F. Nem mondhatja, hogy rossz akaratú vagyunk ön iránt; mert verítékünk mind elolvastuk. — de a költői tevékenysége nem tudtuk fölfedezni bennük. Ha már minden áron írni akar, próbáljon a próza terén szerencsét; mert a versíráshoz vonatkozólag már a multkor megírtuk önnek s ismételjék most is, ha tán elfeledte volna e sorokat:

Mit gondol ön az istenért!

Tán, hogy a versíráshoz ért,

Mert egy-két nótát csiripel...

— Poétának születni kell!

Franciskus. Készen állnak, csak az alkalmat várják! Az ígért cikkre számíthatunk. Üdvözlét.

EGYVELEG.

A menyország ajtaján.

Ketten kopognak a menyország ajtaján. Mielőtt azonban beeresztenék őket, vizsgálat alá kerül földi életük.

Az első kérdezi az Ur:

— Volt-e feleséged?

— Volt.

— Akkor jöjj be egyenest, mert te már átszenvedted a tisztító tüzet a földön.

Hallja ezt a második és hogy annál biztosabban helye legyen az égben, ezzel kezdi:

— Oh uram, én kétszer is nősültem, ereszsze be.

Amde az ur szigorúan elutasítja:

— Hord el magad, a menyország nem bolondok háza!

Miért jó a késői házasság.

Egy ur barátját, a ki agglegény korában házassodott meg, esküvője után való napokban így szölitotta meg:

— Mégis jó, a ki későn házassodik.

— Mire az kérde: miért?

— Mert az későbbben bánja meg! felelé.

Megboszulta.

Egy ur, ellensége fiának adta leányát feleségül.

Midőn e felett csodálkozva, kérdezték, azt felelte:

— Az apán nem tudtam magamat megboszulni; hát boszútálltam a fián!

A vitéz kapitány.

A csatában a futó kapitánynak így szólt egy közkatona:

Megálljon vitéz kapitány ur!

Mire az így felelt:

— Vitéz az ördög, — nem látod, hogy futok!

Vonatok menetrendje.

Indul Kaposvárról:

Zákány felé, személy v. d. u.	3 48	perekor
" " " reggel	8 óra	"
" " " éjjel	3 " 38	"
" " gyors v. d. u.	6 " 49	"
Dombóvár felé, szem. v.	éjjel 1 " 23	"
" " gyors v. d. e.	9 " 24	"
" " vegyes v. " 10	" 46	"
" " este	8 " 3	"

A kis lutri huzásai

— Február 24-én —

Bécs:	53	10	59	29	64
Grác:	3	31	67	81	44
Temesvár:	34	55	56	71	44

— febr. 28-án —

Brünn:	44	26	69	54	30
--------	----	----	----	----	----

Gabona árak.

A kaposvári piacon legutóbb a következők voltak a gabona árak:

Buza	6.50 — 6.80
Rozs	5.10 — 5.40
Zab	6.50 — 6.70
Kukoricza	4.20 — 4.40
Hajdina	7 — 7.20
Bab	5 — 5.25

Somogyvármegye alispánjától.

5359. sz.

894.

Pályázati hirdetmény.

A somogyvármegye számvevőségénél üresedésbe jött 690 frt fizetés, 200 frt lakpénzzel javadalmazott és kinevezés útján betöltendő alszámvevői állásra ezennel pályázatot hirdetek, s a pályázni kívánókat felhívom, hogy az 1883. év I. t. 1 és 17. §§-ában meghatározott minősítéseket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket főispán ur Öméltóságához címezve folyó évi márczius hó 15-éig annál is inkább benyújtsák, mert a később benyújtottak figyelembe vétetni nem fognak.

Kaposvár, 1894. február 27-én.

Maár,
alispán.

Somogyvármegye alispánjától.

5203. sz.

894.

Pályázati hirdetmény.

Somogyvármegye törvényhatóságánál elhalálozás folytán üresedésbe jött, — évi 500 frt fizetéssel, s a gondozott törvényhatósági közutak minden kilométere után kiépített utaknál évi 3 frt 30. kr. — kiépítetlen utak minden kilométere után évi 1 frt 65. kr. utiátalánnyal javadalmazott márczali-i utbiztási állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivatnak pályázni kívánók, hogy az 1891 évi 126 sz. várm. szab. rendeletben körülírt képesítettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi márczius hó 20-ig terjesszék be.

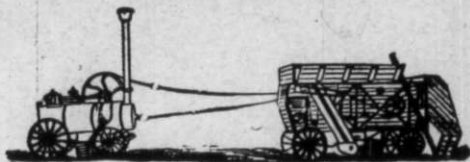
Az 1873. évi II. tcikknek a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló intézkedései ezen állás betöltésénél szem előtt fognak tartatni.

A kinevezés azonban egyelőre ideiglenesen történik, s a kinevezett utbiztos állásában csak akkor lesz véglegesítve ha egy évi határidő alatt, az előírt képességi vizsgát megfelelő eredménnyel letette.

Kaposvár, 1894. február 27-én.

Maár,
alispán.

Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben.

saját hazai gyártmány

Redukáló feltételek!
GŐZCSEPLŐGÉPEK
Legjutányosabb árak!

Rövidített levezetési:
GAZDASÁGI GÉPGYÁR, BUDAPEST.

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.
Gyártelep: KÜLSŐ VÁCZI-UT 7.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

női-divatáru

üzletemet kapcsolatosan legújabb mintákkal felszerelt

előnyomdával

Korona-utca 5. szám alatt (Hittaller-Téle ház) f. évi márczius 2-án mai kor igényeinek megfelelőleg megnyitottam.

Raktárt tartok a legújabb feldisített bécsi kalapokból és elvállalok minden e szakmába vágó cikkek készítését.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy t. vevőim bizalmát pontos és szolid kiszolgálás által kiérdemeljem, magamat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva,

kiváló tisztelettel

Pilczér Frida,
divatárusnő.

Kárpitos műhely, épület és butorgyár

Kaposvár, Korona-utca 7. szám (Darnay fivérek házában.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint az eddigi butorraktáramat meg-nagyobbitottam és hogy a concurrenziát kiállhattam gőzerőre berendeztem, hogy saját készítményű butorokkal a nagy közönség kivanalmainak eleget tehessek.

Ezek után elvállalok bárminemű nagyobb szabású asztalos munkát ugymint: egész épületekhez szükséges asztalos munkák előállítását a legszolidabb kiállítással a legjutányosabb árakon.

Készletben tartok saját készítményű teljes szoba berendezéseket a legegyszerűbbtől a legfinomabbig.

Mindenemű **ebédlő, háló, nappali és salon** berendezéseknek bármi féle formában leendő előállítását a legizlésebben és legjutányosabban elvállalom.

Kárpitos műhelyemben készülnek mindennemű kárpitos munkák. Ezen szakból elvállalok szobák berendezését, kárpitolását és butorok esomagolását.

Gyáramban készült lőszőr, tengerifü és ruganyos ágybetétek, különféle divánok, ugymint magas tölgyfa ebédlődiván, ottomán és salon garnitúrák raktáron tartatnak.

Vasbutor, hajlitott butor és képek raktáramban feltalálhatók.

Elvállalok mindenemű butor és kárpitos munkák javítását.

A midőn még a n. é. közönség figyelmét felhívom raktáram és gyáram szíves megtekintésére — pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

PETERKA JÓZSEF,
kárpitos.

MAGYAR JÁNOS

könyvnyomdája, „Somogyi Ujság“ kiadója

Kaposvárott, Teleky-utca 9. sz.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom a legújabb betűkkel dúsan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT

hol minden a nyomdászati szakba vágó munkákat izlésesen és tisztán kiállítva készítek.

Magamat, valamint üzletemet a n. é. közönség figyelmébe ajánlván, maradtam

teljes tisztelettel

MAGYAR JÁNOS.